

Кәсіптік стандарт: «Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардағы бизнес-талдау»

1-ші тарау. Жалпы ережелер

1. Кәсіптік стандарттың қолдану аясы:

2. Осы кәсіптік стандартта мынадай терминдер, анықтамалар мен қысқартулар қолданылады:

1) бенчмаркинг – жұмысты жақсарту мақсатында ұйымның тиімді қызмет етуінің қолданыстағы мысалдарын анықтау, түсіну және бейімдеу үдерісі

2) бизнес-кейстер – ұйымның алдында тұрған міндеттер мен проблемаларды сипаттау

3) біліктілік – жұмыскердің нақты еңбек функцияларын сапалы орындауға дайындығының дәрежесі

4) біліктілік деңгейі – еңбек іс-қимылдарының күрделілігі, стандартты еместігі, жауапкершілігі мен дербестілігі өлшемдеріне қарай сараланатын қызметкердің даярлығы мен құзыретінің деңгейіне қойылатын талаптардың жиынтығы

5) еңбек функциясы – еңбек үдерісінің бір немесе бірнеше міндеттерін шешуге бағытталған өзара байланысты іс-қимылдар жиынтығы

6) кәсіптік кіші топ – еңбек функцияларының және оларды орындау үшін қажетті құзыреттердің біртұтас жиынымен қалыптастырылған кәсіптер жиынтығы

7) кәсіптік стандарт – кәсіби қызметтің нақты саласында біліктілік деңгейіне, құзыреттеріне, еңбектің мазмұнына, сапасына және жағдайларына қойылатын талаптарды айқындайтын стандарт

8) кәсіптік топ – жалпы интеграциялық негізі (ұқсас немесе жақын тағайындау, объектілер, технологиялар, оның ішінде еңбек құралдары) бар және оларды орындау үшін еңбек функцияларының және құзыреттерінің ұқсас жиынтығын талап ететін кәсіби кіші топтардың жиынтығы

9) кәсіп – арнайы дайындықтың нәтижесінде игерілетін және білім туралы тиісті құжаттармен расталатын белгілі бір білімді, білікті және тәжірибелік дағдыларды талап ететін адамның еңбек қызметіндегі кәсіптерінің негізгі түрі

10) кейстер тәсілі – нақты міндеттер-жағдайларды шешу арқылы (кейстерді шешу) оқытуға негізделген белсенді проблемалы-жағдаяттық талдау тәсілі

11) салалық біліктілік шеңбері – салада танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау

12) ұлттық біліктілік жүйесі – мамандардың біліктілігіне еңбек нарығы тарапынан сұраныс пен ұсыныстарды құқықтық және институционалдық реттеу тетіктерінің жиынтығы

13) ұлттық біліктілік шеңбері – еңбек нарығында танылатын біліктілік деңгейлерін құрылымдық жағынан сипаттау

3. Осы кәсіптік стандартта мынадай қысқартулар қолданылады

1) СБШ – салалық біліктілік шеңбері

2) КС – кәсіптік стандарт

3) БА – басшылар, мамандар және басқа да қызметшілер лауазымдарының біліктілік анықтамалығы

4) БҚ – бағдарламалық қамтамасыз ету

5) АКТ – ақпараттық-коммуникациялық технологиялар

6) АЖ – ақпараттық жүйе

7) АҚ – ақпараттық қауіпсіздік

2-ші тарау. Кәсіптік стандарттың паспорты

4. Название профессионального стандарта: Ақпараттық-коммуникациялық технологиялардағы бизнес-талдау

5. Кәсіптік стандарттың коды: J63112010

6. ЭҚЖЖ секциясын, бөлімін, тобын, сыныбын және кіші сыныбын көрсету:

J Ақпарат және байланыс

63 Ақпараттық қызмет көрсету саласындағы қызмет

63.1 Деректерді өңдеу, қосымшаларды (қолданбалы бағдарламаларды) орналастыру және осымен байланысты қызметтер; веб-порталдардың қызметі

63.11 Деректерді өңдеу, қосымшаларды (қолданбалы бағдарламаларды) орналастыру және осымен байланысты қызметтер

63.11.2 Ақпараттық жүйелер мен деректер қорларын қолдай отырып, әдіснамалық-ақпараттық қамтамасыз ету

7. Краткое описание профессионального стандарта: БҚ қойылатын талаптарды жинау, оларды жүйелендіру, құжаттау, талдау, қайшылықтарды, толымсыздықты айқындау, БҚ өзірлеу үдерісінде дауларды шешу.

8. Кәсіптер карточкаларының тізімі:

- 1) Бизнес-талдаушы - 4 уровень ОРК
- 2) Бизнес-талдаушы - 5 уровень ОРК
- 3) Бизнес-талдаушы - 6 уровень ОРК

3-ші тарау. Кәсіптер карточкалары

9. Кәсіптің карточкасы «Бизнес-талдаушы»:			
Топтың коды:	2511-2		
Қызмет атауының коды:	2511-2-003		
Кәсіптің атауы:	Бизнес-талдаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	4		
подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: ТжКБ (орта деңгейдегі маман)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информформалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	-		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Ұйымның үдерістері және/немесе АКТ-жобаларын бизнес-талдау үшін қажетті талаптарды жинау 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды талдау және құжаттау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Ұйымның үдерістері және/немесе АКТ-жобаларын бизнес-талдау үшін қажетті талаптарды жинау			

	Дағды 1:	Машықтар:
	-	1. Ұйымның бизнес-үдерістерінің пәндік саласын және/немесе АКТ-жобаларын нысандандыру үшін ақпарат жинау. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерінің пәндік саласын және/немесе АКТ-жобаларын нысандандыру үшін егжей-тегжейлі ақпарат алу үшін мүдделі тұлғалардан сұхбат алу. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын экспресс-тексерістен өткізу. 4. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын экспресс-тексерістен өткізудің нәтижелері бойынша ұйымның бизнес-үдерістерінің пәндік саласын және/немесе АКТ-жобаларын нысандандыру. 5. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын экспресс-тексерістен өткізудің нәтижелері негізінде шешімдердің нұсқаларын, анықталған бизнес-міндеттерді әзірлеу. 6. Ұйымның үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын бизнес-талдау үшін қажетті талаптарды жинаудың нәтижелерін құжаттау. 7. Ұйымда АҚ саясатын ұстану
		Білімдер:
		1. БҚ өмірлік кезеңінің үлгісін және әзірлеу әдіснамасын. 2. Бизнес-талдау білімінің саласын және жүйелік талдаудың тәсілдерін. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерінің пәндік саласын және/немесе АКТ-жобаларын үлгілеу әдіснамасын. 4. АҚ туралы түсінігінің болуы
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды талдау және құжаттау	Дағды 1:	Машықтар:
	-	1. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын құру бойынша шешімдердің нұсқасын таңдау. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын құруға қойылатын талаптарды қалыптастыру. 3. Жасалған жұмыстың нәтижелері бойынша есептік құжаттама әзірлеу
		Білімдер:
		1. Бағдарламалық құралдарды және ұйымның АКТ-инфрақұрылымын. 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды анықтау. 3. Менеджмент негізін. 4. Сапа менеджментінің негізін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Ұйымдастыру қабілеті Бастама танытушылық Мұқияттылық Тәртіпке бағыну Атқарушылық Ойлау орамдылығы Нәтижеге бағдарлану Жасампаздық Жылдам үйрену		
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:			
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:	
	10. Кәсіптің карточкасы «Бизнес-талдаушы»:		
Топтың коды:	2511-2		
Қызмет атауының коды:	2511-2-001		
Кәсіптің атауы:	Бизнес-талдаушы		
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	5		
подуровень квалификации по ОКР:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: орта білімнен кейінгі (қолданбалы бакалавриат)	Мамандық: -	Біліктілік: -
	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	-		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бизнес-талдау бойынша жұмысты жоспарлау және оның орындалуын бақылау 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды талдау 3. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды басқару	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бизнес-талдау бойынша жұмысты			

жоспарлау және оның орындалуын бақылау	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын бизнес- талаптарды және бизнес-мақсаттарды анықтау. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын бизнес-талдаудан өткізу тәсілдемесін таңдау және жоспарлау. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын бизнес-талдаудан өткізу үшін мүдделі тұлғалардан сұхбат алудың қорытындысын талдау. 4. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды басқару үдерісін, қарым-қатынасты жоспарлау. 5. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларына бизнес-талдау бойынша жоспар әзірлеу. Білімдер: 1. Ұйымдастыру диагностикасының негіздерін. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерінің пәндік саласын және/немесе АКТ-жобаларын үлгілеу әдіснамасын. 3. Ұйымның қызметін бағалау құралдарын. 4. Жобаларды басқару құралдарын. 5. Ұйымның бизнес-үдерістерін және жобаларды реинжинирингтеу технологиясын. 6. Сапа менеджментінің жүйесін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 2: Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды талдау	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын талдау. 2. Ұйымның бизнес-мұқтаждарын анықтау. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын оңтайландыру бойынша ұсынымдар қалыптастыру. 4. Ұйымның бизнес-үдерістері және/немесе АКТ-жобалары үшін бизнес-кейстерді анықтау. 5. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды орнату және үлгілеу.

		Білімдер:
		1. Деректерді үлгілеуді. 2. Кейстердің тәсілдерін. 3. Бенчмаркингті. 4. Деректер ағынының диаграммасын. 5. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды анықтау техникасын. 6. Ұйымда кешенді тексеріс өткізу технологияларын және құралдарын. 7. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе жобаларға қойылатын бизнес-талаптарды анықтауға арналған құралдарды (жағдаяттық талдау, STEP-талдау, SWOT-талдау, GAP- талдау және т.б). 8. Заманауи бизнес-жағдайларда ұйымдарды басқару жүйесін құру мен жетілдіру тәсілдемелерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды басқару	Дағды 1: -	Машықтар:
		1. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе жобаларға қойылатын талаптар пакетін әзірлеу. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша тұсаукесер өткізуге қажетті көрнекі материалдарды әзірлеу
		Білімдер:
		1. Тұсаукесерді әзірлеу және өткізу технологиясын. 2. Мененджмент негіздерін.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Ұйымдастыру қабілеті Бастама танытушылық Мұқияттылық Тәртіпке бағыну Атқарушылық Ойлау орамдылығы Нәтижеге бағдарлану Жасампаздық Жылдам үйрену Іскерлік қарым-қатынас дағдылары	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	11. Кәсіптің карточкасы «Бизнес-талдаушы»:	
Топтың коды:	2511-2	
Қызмет атауының коды:	2511-2	
Кәсіптің атауы:	Бизнес-талдаушы	
СБШ бойынша біліктілік деңгейі:	6	

подуровень квалификации по ОРК:			
БТБА, БА, үлгілік біліктілік сипаттамалары бойынша біліктілік деңгейі:			
Кәсіптік білім деңгейі:	Білім деңгейі: жоғары білім (бакалавриат, маман дәрежесі, ординатура)	Мамандық: -	Біліктілік: -
Жұмыс тәжірибесіне қойылатын талаптар:			
Формалды емес және информалы біліммен байланыс:			
Кәсіптің басқа ықтимал атаулары:			
Қызметтің негізгі мақсаты:	-		
Еңбек функциялардың сипаттамасы			
Еңбек функцияларының тізбесі:	Міндетті еңбек функциялары:	1. Бизнес-талдау бойынша жұмысты жоспарлау және оның орындалуын бақылау 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды басқару 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша шешімдер қабылдау және бағалау	
	Қосымша еңбек функциялары:		
Еңбек функциясы 1: Бизнес-талдау бойынша жұмысты жоспарлау және оның орындалуын бақылау	Дағды 1: -	Машықтар:	
		1. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларды бизнес- жоспарлау тәсілдемелерін талдау. 2. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын бизнес- талдау үшін мүдделі тұлғалардан сұхбат алу қорытындысын талдау. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын бизнес- талдауды басқару тиімділігін бағалау. 4. АЖ әзірлеу үшін техникалық тапсырманы әзірлеуге қатысу	
		Білімдер:	
	1. Стратегиялық менеджмент негіздерін. 2. Тәуекелдерді басқаруды. 3. Жобаларды басқару әдіснамасын. 4. Бизнес-ережелердің түрлерін (факт, шектеу, операцияны белсендеткіш, есептеу, қорытынды және т.б). 5. Қаржылық менеджмент негіздерін. 6. Сапа менеджмент жүйесін		
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-	
Еңбек функциясы 2: Ұйымның бизнес- үдерістеріне және/немесе АКТ- жобаларына қойылатын талаптарды басқару			

	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды басқару. 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптардың өзгерістерін басқару. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын оңтайландырудың жаңа технологияларын енгізу бойынша ұсынымдар әзірлеу.
		Білімдер: 1. Бизнес-үдерістеріне қойылатын талап түрлерін (клиенттердің талаптары, функционалдық талаптар, функционалдық емес талаптар, өндірістік талаптар және т.б). 2. Бизнес-үлгілеуді. 3. Тәуекелдерді басқаруды.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-
Еңбек функциясы 3: Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша шешімдер қабылдау және бағалау	Дағды 1: -	Машықтар: 1. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша ұсынылатын шешімдерді бағалау. 2. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын талаптарды анықтау. 3. Ұйымның бизнес-үдерістерінің және/немесе АКТ-жобаларының өзгеруіне ұйымдастырушылық дайындықты бағалау. 4. Ұйымның бизнес-үдерістеріне және/немесе АКТ-жобаларына қойылатын өтпелі талаптарды анықтау. 5. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша шешімдерді бекіту. 6. Ұйымның бизнес-үдерістерін және/немесе АКТ-жобаларын жақсарту бойынша шешімдердің тиімділігін бағалау.
		Білімдер: 1. Диаграммаларды (бірізділік, жай-күй және т.б). 2. Стратегиялық менеджментті. 3. Жобаларды басқаруды. 4. Бизнесінің қарқынын және ұйымды стратегиялық басқаруды. 5. АҚ тәсілдері мен қағидаларын.
	Дағдыны тану мүмкіндігі:	-

Жеке құзыреттерге қойылатын талаптар:	Жауапкершілік Командада жұмыс істей білу Ұйымдастыру қабілеті Бастама танытушылық Мұқияттылық Жауапкершілік Тәртіпке бағыну Атқарушылық Талдап ойлау Жоспарлау Шешім қабылдау Сынып талдау Нәтижеге бағдарлану Жасампаздық Кәсіби деңгейін көтеруге ұмтылу	
Техникалық регламенттер мен ұлттық стандарттардың тізімі:		
СБШ -нің ішіндегі басқа кәсіптермен байланыс:	СБШ-нің деңгейі:	Кәсіптің атауы:
	6	Жүйелік-талдаушы
	6	Команда жетекшісі

4-ші тарау. Кәсіптік стандарттың техникалық деректері

12. Мемлекеттік органның атауы:
13. Өзірлеуге қатысатын ұйымдар (кәсіпорындар):
14. Кәсіптік біліктілік жөніндегі салалық кеңес:
15. Кәсіптік біліктілік жөніндегі ұлттық орган: -
16. «Атамекен» Қазақстан Республикасының Ұлттық кәсіпкерлер палатасы: -
17. Нұсқа нөмірі және шығарылған жылы: версия 2, 2022 ж.
18. Болжалды қайта қарау күні: 05.12.2025 ж.